

Sygn. akt I ZI 14/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 23 listopada 2022 roku sprawy w przedmiocie zastrzeżenia odmowy wglądu do dokumentów załączonych do wniosku prokuratora Prokuratury Krajowej Wydziału Spraw Wewnętrznych, sygn. akt [...], o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w [...] - K. M. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. działając na podstawie art. 80 § 2f i 2g ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej p.u.s.p.)

postanowił:

nie uwzględnić zastrzeżenia odmowy wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku prokuratora delegowanego do Prokuratury Krajowej, sygn. akt [...], o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w [...] - K. M..

UZASADNIENIE

Pismem z 9 grudnia 2021 roku (data wpływu do Sądu Najwyższego), sygn. akt [...], prokurator delegowany do Prokuratury Krajowej wniósł o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w [...]– K. M. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Jednocześnie, na podstawie art. 80 § 2f zd. 2 p.u.s.p., prokurator złożył w powyższym wniosku zastrzeżenie, że załączone do niego dokumenty nie mogą zostać udostępnione zarówno sędziemu, jak i ewentualnie ustanowionemu obrońcy ze względu na dobro postępowania przygotowawczego. Wskazano bowiem na

potrzebę zabezpieczenia prawidłowego jego toku przed przyszłym i możliwym zniekształceniem dowodów oraz konieczność zweryfikowania ewentualnej chronologii i przebiegu zdarzenia, jak również przesłuchania kolejnych świadków w sprawie. W ocenie wnioskodawcy odmienna w tym zakresie decyzja może godzić w dobro prowadzonego śledztwa, nieposiadającego przecież przymiotu jawności i w przyszłości uniemożliwić uzupełniające zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zastrzeżenie odmowy wglądu do dokumentów załączonych do wniosku o sygn. akt [...] nie zasługiwało na uwzględnienie.

Analiza zaoferowanego przez wnioskodawcę materiału dowodowego nie pozwala bowiem na przyjęcie, iż udostępnienie immunitetowego materiału dowodowego zainteresowanemu sędziemu bądź jego obrońcy może niekorzystnie wpłynąć na dobro postępowania przygotowawczego.

Treść art. 80 § 2f zd. 1 p.u.s.p. w sposób jednoznaczny wskazuje, iż sędzia objęty wnioskiem o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej ma prawo wglądu do dokumentów mających wskazywać na istnienie dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez niego przestępstwa. Ustawodawca wprowadził tym samym domniemanie, iż wgląd sędziego do powyższych materiałów nie wpłynie niekorzystnie na dalszy bieg postępowania karnego, a ograniczenie dostępności do wiedzy o podjętych w dotyczącej go sprawie ustaleniach kończy się z chwilą złożenia wniosku w sądzie dyscyplinarnym. W sytuacji jednak, gdy wnioskujący prokurator złoży zastrzeżenie odmowy dostępu do uprzednio wspomnianych materiałów, ostateczną decyzję w tym przedmiocie podejmuje sąd dyscyplinarny, który po ich weryfikacji decyduje o obowiązywaniu normatywnego uprawnienia zainteresowanego do zapoznania się z dowodami załączonymi do wniosku.

Podkreślenia wymaga, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 28 listopada 2007 r. (sygn. akt K 39/07, LEX nr 319447), badając zgodność z Konstytucją ówczesnej treści przepisów art. 80 § 2f i 2g p.u.s.p. potwierdził, iż w toku

postępowania delibacyjnego sędziemu objętemu wnioskiem przysługuje prawo do obrony, a tym samym dostęp do materiałów przedstawionych przez wnioskodawcę. Zaznaczono przy tym, iż wszczęciu postępowania immunitetowego nie muszą towarzyszyć wszystkie gwarancje i instrumenty ochronne towarzyszące prawu do obrony i możliwe - a w niektórych wypadkach wręcz konieczne - jest wykluczenie dostępu do dowodów załączonych do wniosku. Należy mieć jednakże w polu widzenia, iż takowa decyzja poważnie ogranicza przysługujące sędziemu prawo do obrony, wobec czego sąd dyscyplinarny winien stwierdzić, iż zapoznanie się z dokumentacją załączoną do wniosku przez zainteresowanego sędziego lub jego obrońcę stanowi realne zagrożenie dla prawidłowego biegu postępowania przygotowawczego.

Należy również zauważyć, że prokurator - jako organ kierowniczy postępowania przygotowawczego - określa jego przedmiot, zakres i cel, a także wyznacza kierunek podejmowanych czynności procesowych. Rolą sądu dyscyplinarnego nie jest zatem samodzielne poszukiwanie przyczyn złożonego zastrzeżenia i argumentowanie negatywnego wpływu udostępnienia akt. Zastrzeżenie dokonane na podstawie art. 80 § 2f zd. 2 p.u.s.p. winno zatem wskazywać skonkretyzowane i osadzone w rozpoznawanej sprawie przesłanki, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji i są realnie związane z dobrem postępowania przygotowawczego. Tylko bowiem precyzyjne określenie rzeczywistego jego zagrożenia umożliwia przyjęcie, iż zastrzeżenie prokuratora nie ma arbitralnego charakteru.

Mając na uwadze uprzednie rozważania wskazać należy, iż na gruncie niniejszej sprawy brak jest podstaw do stwierdzenia okoliczności uzasadniających odmowę udostępnienia akt sędziemu lub jego obrońcy.

W toku śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Krajową Wydział Spraw Wewnętrznych pod sygn. akt [...] przesłuchano bowiem w charakterze świadków osoby mogące dysponować wiedzą o zdarzeniu uzasadniającym zainicjowanie wniosku o uchylenie sędziemu immunitetu, uzyskano stosowne opinie i badania, zgromadzono nagrania i dokumentację fotograficzną, zasięgnięto wiadomości specjalnych, jak również przeprowadzono oględziny. W zasadniczej zatem części materiał dowodowy w analizowanej sprawie został zebrany i zabezpieczony.

Sygnalizujący konieczność zastrzeżenia wglądu do dokumentacji prokurator nie wykazał natomiast istnienia konkretnego, realnego zagrożenia dla dobra postępowania. Argumentacja w tym zakresie sprowadza się bowiem do powoływania jedynie hipotetycznych przypuszczeń, nieskonkretyzowanych zagrożeń i wyrażeń natury ogólnej. Odmowa udostępnienia zgromadzonej dokumentacji z uwagi na teoretyczną możliwość zawnioskowania przeprowadzenia bliżej nieokreślonych dowodów, jak też wpływania w inny sposób na bieg postępowania, nie jest zatem uzasadniona.

Mając na uwadze, iż obawa co do możliwości negatywnego wpływu udostępnienia materiałów zainteresowanemu sędziemu lub jego obrońcy na dobro postępowania jawi się jako bezpodstawna, brak jest tym samym podstaw do uwzględnienia zastrzeżenia wnioskodawcy.

[as
ał]